

Passend Onderwijs in PO en VO - een vergelijking van de huidige en de nieuwe situatie

versie 26 april 2011

Dit document¹ schetst in sterk versimpelde vorm de werking van passend onderwijs in het PO en VO ten opzichte van de huidige situatie. De veranderingen die voortvloeien uit de stelselwijziging en de bezuinigingen worden geschetst vanuit verschillende invalshoeken: scholen voor (speciaal) basisonderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs, het voortgezet onderwijs en de samenwerkingsverbanden in het PO en VO.

Op pagina 2 tot en met 5 worden de veranderingen voor het primair onderwijs in kaart gebracht. Aansluitend wordt de situatie van de samenwerkingsverbanden PO (SWV PO) in het bijzonder uitgewerkt (pagina 6 tot en met 8).

Op pagina 9 tot en met 12 worden de veranderingen voor het voortgezet onderwijs in kaart gebracht. Aansluitend wordt de situatie van de samenwerkingsverbanden VO/VSO (SWV VO) in het bijzonder uitgewerkt (pagina 13 tot en met 16). Het document sluit af met enkele algemene conclusies (pagina 17).

De veranderingen die voortvloeien uit de invoering van passend onderwijs en de tijdslijn waarin dit zal gebeuren zijn globaal bekend. Daarom worden er in dit document soms aannames gedaan. Dit betekent dat data en vooral bedragen nog kunnen wijzigen. Het document is dan ook vooral bedoeld om duidelijk te maken hoe het stelsel in de nieuwe situatie zal functioneren en hoe financiële stromen globaal zullen gaan lopen. Het is niet bedoeld om definitief uitsluitsel te geven over bedragen. Actuele versies van dit document zullen via internet gepubliceerd worden.

Volledigheidshalve dient vermeld te worden dat de kabinetsplannen ook voorstellen voor de inzet van extra middelen bevatten, bijvoorbeeld voor professionalisering van docenten. Deze beleidsintensiveringen blijven in deze samenvatting verder buiten beschouwing.

¹ Opgesteld door Infinite Financieel te Utrecht in opdracht van onder meer de PO-Raad en de VO-raad.

Passend Onderwijs in het primair onderwijs

versie 26 april 2011

Algemeen			
Basisscholen			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor de basisscholen?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?
<p>Dit factsheet beschrijft de veranderingen die voortvloeien uit de invoering van passend onderwijs in het primair onderwijs. De beschrijving is gemaakt op het niveau van het nieuwe SWV, waarbij een denkbeeldig, gemiddeld SWV wordt beschreven.</p> <p>De bestaande 234 SWV WSNS gaan op in ongeveer 84 nieuwe SWV passend onderwijs die in 2012 in het PO ontstaan. De nieuwe SWV volgen gemeentegrenzen. Alle scholen uit één of meerdere gemeenten behoren tot hetzelfde SWV. Deze nieuwe verbanden tellen gemiddeld 18.940 leerlingen. Waarvan 18.120 op de basisscholen, 510 op het speciaal basisonderwijs en 320 op de speciaal onderwijs scholen cluster 3 en 4. Op de scholen voor (speciaal) basisonderwijs zitten 189 kinderen die voorheen een rugzak (cluster 3 en 4) hadden. Bijna 18.000 leerlingen volgen regulier onderwijs zonder extra financiële ondersteuning. Alle genoemde aantallen geven een volledig gemiddelde situatie weer, werkelijke situaties zullen afwijken.</p>			
<p>Kinderen met een indicatie voor speciaal onderwijs (SO) kunnen -in plaats van geplaatst te worden in het SO- in het basisonderwijs worden geholpen met behulp van een Rugzak. In een Rugzak zit gemiddeld € 12.000, voor extra begeleiding van de leerling en de leerkracht. Ongeveer 2/3 deel van dit bedrag gaat naar de basisschool (schooldeel; extra begeleiding van de leerling), 1/3 deel gaat naar de speciaal onderwijs school, die met dit bedrag ambulante begeleiding (AB) verzorgt (AB-deel; expertiseoverdracht).</p>	<p>Het instrument Rugzak verdwijnt. De budgetten die hiervoor landelijk beschikbaar zijn, blijven voor ongeveer 85% bestaan; op het voormalige AB wordt ongeveer de helft bezuinigd. Het tot dusver beschikbare geld voor de Rugzakken cluster 3 en 4 wordt in de nieuwe situatie aan het SWV uitgekeerd. Dit gebeurt gefaseerd. De SWV krijgen in 2012-2013 het geld van het (gehalveerde) voormalige AB-deel. De schooldeel gaat in 2012-2013 nog naar de basisscholen. Vanaf 2013-2014 gaat ook dit geld naar het SWV. Het SWV (waarvan het bestuur gevormd wordt door of vanuit de gezamenlijke schoolbesturen) bepaalt waar en hoe dit geld wordt ingezet. In cluster 1 en 2 gaat het voormalige rugzakgeld vanaf 2012-2013 naar de instellingen voor SO. Op sommige AB-</p>	<p>De scholen in het SWV raken samen maximaal € 2,3 miljoen aan formatie en externe expertise kwijt. Dat zijn 39 formatieplaatsen, mede in het speciaal onderwijs. De inkomsten van het SWV nemen toe. Het SWV kan besluiten een deel van dit geld beschikbaar te stellen voor begeleiding van voormalige Rugzakleerlingen. Een deel van de verdwenen formatie kan dan weer ingevuld worden.</p>	<p>Het speciaal onderwijs verliest arbeidsplaatsen door het wegvallen van de ambulante begeleiding van rugzakleerlingen in het (s)bao. Sommige van deze leerlingen zullen door het wegvallen van de extra begeleiding alsnog aangewezen zijn op speciaal onderwijs. Als hierdoor het speciaal onderwijs groeit, worden deze kosten in rekening gebracht bij het SWV.</p>

	budgetten wordt bezuinigd.		
Het SWV onderneemt activiteiten die direct of indirect ten goede komen aan de scholen. Daarnaast geeft het SWV de basisscholen gemiddeld € 75 - 100 per leerling, bijvoorbeeld voor het realiseren van interne begeleiding en een onderwijszorgstructuur op de basisschool.	Er ontstaan nieuwe, grotere SWV. Deze SWV hebben te maken met uitgaven die móeten (bijdragen aan SO of SBAO) en uitgaven die mógen. Het is mogelijk dat het bedrag per leerling dat de basisschool krijgt verandert. Bijvoorbeeld omdat er minder geld overblijft na de verplichte uitgaven, of omdat het nieuwe SWV een ander beleid gaat voeren.	De basisschool kan te maken krijgen met minder inkomsten vanuit het SWV. De basisschool moet dan kiezen. Of stoppen met de activiteiten die bekostigd werden uit de middelen van het SWV. Of op andere uitgaven bezuinigen. In extreme situaties heeft het SWV te weinig geld voor de verplichte uitgaven. Dan krijgen basisscholen geen geld van het SWV, maar moeten het tekort aanvullen.	

Speciaal Onderwijs, cluster 3 en 4

Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het regulier onderwijs?
In een gemiddeld SWV zitten er 321 leerlingen op het speciaal onderwijs. De SO school krijgt voor elke leerling gemiddeld ruim € 16.000 bekostiging van de rijksoverheid. Per schoolsoort zijn er grote verschillen.	Er komt een onderscheid naar basis- en zorgbekostiging. De overheid verstrekt de basisbekostiging. Het SWV financiert de zorgbekostiging. Op de basisbekostiging wordt bezuinigd (afbouw van PAB, TAB, CUMI, expertise- en garantiebekostiging en een 10% lager bedrag per leerling hetgeen leidt tot grotere groepen). Na bezuiniging ontvangen de scholen, alle budgetten in ogenschouw nemend, voor een leerling gemiddeld nog € 13.300, een teruggang van bijna 20%.	Het SWV wordt verantwoordelijk voor de toelating tot het SO. De SO scholen krijgen per leerling ongeveer € 3.000 minder. Dit leidt tot grotere groepen en verlies aan formatieplaatsen. In totaal is dit € 960.000 of 15 formatieplaatsen minder in de SO scholen die behoren tot een gemiddeld SWV. Daarnaast verliest het SO 13 fte's door het wegvallen van de ambulante begeleiding. Een gemiddelde organisatie voor (V)SO (212 leerlingen) heeft als gevolg van bovenstaande na bezuiniging een totaalbudget van € 2,9 miljoen. Op	Het SWV beslist over plaatsing in het speciaal onderwijs. En het regulier onderwijs gaat, via het SWV, de zorgbekostiging van elke (eigen) SO leerling cluster 3 en 4 betalen; € 9.500 ² per leerling. Voor 321 leerlingen kost dit ruim € 3 miljoen. De te financieren zorgbekostiging geldt voor alle leerlingen die woonachtig zijn in een gemeente binnen het SWV, ongeacht welke SO school in Nederland de leerling bezoekt. Leerlingen op de SO scholen in het SWV uit gemeenten buiten het SWV worden bekostigd vanuit andere SWV. Als er meer (eigen) leerlingen in het SO zijn (bijvoorbeeld 450 in plaats van het gemiddelde van 321), kost dit het SWV

² Dit bedrag is een gemiddelde! In de praktijk zal worden gewerkt met bedragen per onderwijssoorten en bedragen voor zorgzwaarten (laag, middel en hoog). Ook zou de verhouding tussen basis- en zorgbekostiging nog kunnen wijzigen.

De scholen voor SO verzorgen nu de ambulante begeleiding van de kinderen die met een SO-indicatie (Rugzak) meedraaien in het regulier basisonderwijs . Daarvoor ontvangen de scholen € 4.000 per leerling.	Daarnaast is er geldstroom AB die als inkomstenbron voor het SO geheel verdwijnt.	1 augustus 2010 was dit € 3,8 miljoen.	€ 1,2 miljoen extra. Dit bedrag is dan niet meer beschikbaar voor andere activiteiten van het SWV. Ook het omgekeerde geldt. Als er minder leerlingen in het SO zijn, is er meer budget voor de reguliere scholen beschikbaar. De ondersteuning van leerkrachten door ambulant begeleiders is niet meer automatisch beschikbaar.
Speciaal Basisonderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal basisonderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het reguliere onderwijs?
De SBAO-scholen krijgen voor 2 % van het aantal leerlingen in het SWV basis- en zorgbekostiging van de rijksoverheid. Indien meer dan 2% van het aantal leerlingen in het SWV deelneemt aan het SBAO, komt de basisbekostiging voor deze leerlingen van de rijksoverheid en de zorgbekostiging van het SWV. Gemiddeld neemt 2,7% van de leerlingen van het SWV deel aan het SBAO. Gemiddeld dragen SWV dus voor 0,7% van het aantal leerlingen zorgbekostiging over aan het SBAO.	In de bekostiging van het SBAO verandert niets. Wel verdwijnt ook voor SBAO-scholen de Rugzakbekostiging (cluster 3 en 4).	Het SWV blijft gemiddeld € 554.000 bijdragen aan de het SBAO. Het SBAO zou kunnen gaan groeien omdat het SO moet krimpen en SBAO plaatsen voor het SWV goedkoper zijn dan SO plaatsen. Ook is het mogelijk dat er nieuwe tussenvormen van speciale onderwijszorg ontstaan. Het SBAO raakt de rugzakbekostiging (cluster 3 en 4) kwijt (zie verder onder basisscholen).	In beginsel geen. Het SWV blijft gemiddeld € 554.000 bijdragen aan de het SBAO. Het SBAO zou kunnen gaan groeien omdat het SO moet krimpen en SBAO plaatsen voor het SWV goedkoper zijn dan SO plaatsen.
Samenwerkingsverband, REC			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor samenwerkingsverband en REC?	
Het SWV krijgt € 150 zorgbudget per leerling.	Het SWV krijgt bovenop het bestaande zorgbudget de beschikking over een nieuw zorgbudget. Het nieuwe zorgbudget wordt gevormd door het geld dat in de oude situatie bestemd	Het SWV krijgt, nominaal, een aanzienlijk groter budget; namelijk € 7,5 miljoen. Hier staan nieuwe uitgaven tegenover. Het SWV moet gaan betalen voor het SO. Gemiddeld is men ruim € 3,6 miljoen verplicht kwijt aan zorgbekostiging van het SBAO en SO.	

	<p>was voor de Rugzakken en de zorgbekostiging van het SO. Dit is regionaal gezien een verschuiving van (gekrompen) geldstromen. Straks beschikken SWV over € 395 per leerling, per SWV is dit gemiddeld 7,5 miljoen. Hiervan moet betaald worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De eventuele overdracht aan het SBAO (>2%) • De zorgbekostiging van de eigen leerlingen in het speciaal onderwijs • De hulp aan alle voormalige rugzakleerlingen • Bestaande activiteiten van het SWV • De nieuwe taken van het SWV, bijvoorbeeld de indicatiestelling die de REC's in het verleden deden. 	<p>Er resteert dan € 3,9 miljoen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de begeleiding van alle voormalige rugzakleerlingen (voorheen was hiervoor een budget van € 2,3 miljoen beschikbaar), • de algemene taken van het SWV en de overdracht naar de basisscholen (voorheen gemiddeld € 2,3 miljoen) • de totale verdere vormgeving van passend onderwijs. <p>Als er meer leerlingen in het SO geplaatst worden, betaalt het SWV dit. Als dit er 360 leerlingen zijn i.p.v de gemiddelde 320, kost dat het SWV ruim € 380.000 extra. Dit gaat ten koste van het vrij besteedbare zorgbudget. Het omgekeerde is ook het geval. In extreme situaties is er in het SWV onvoldoende geld beschikbaar voor de zorgbekostiging. Het tekort wordt dan verhaald op de lumpsum van de reguliere scholen.</p> <p>Het nieuwe budget van het SWV (aantal leerlingen x € 395) kan aanvankelijk lager of hoger zijn. Dit heeft te maken met de verevening. In de huidige situatie zijn de Rugzakmiddelen en het aantal SO plaatsen ongelijk verdeeld over het land. In de nieuwe situatie krijgt elk SWV (naar rato van het aantal leerlingen) evenveel geld. Regio's met in de huidige situatie veel Rugzakgeld en/of veel SO-plaatsen krijgen in de nieuwe situatie minder geld en omgekeerd. Deze herschikking van geld over het land vindt niet plaats van het ene op het andere moment. In vier jaar tijd krijgen die regio's gefaseerd meer of minder geld, zodat men geleidelijk kan anticiperen op de nieuwe situatie.</p>
Met dit geld moet 5% van alle leerlingen met speciale zorgbehoeften geholpen worden, in het SBAO of op de basisschool.	Het SWV moet voor 100% van de leerlingen een passend onderwijs- zorgaanbod realiseren.	Het SWV moet zorgen voor de totale vormgeving van passend onderwijs, maar krijgt in verhouding minder middelen.
Het SWV indiceert via de PCL de leerlingen voor het SBAO. Het REC indiceert de leerlingen voor het SO.	Het SWV gaat ook indiceren voor het SO. Deze taak werd uitgevoerd door het REC. De REC's worden opgeheven, inclusief aanvullende taken, bijvoorbeeld het Steunpunt Autisme. Het budget komt te vervallen.	Het SWV krijgt er een taak bij, zonder additioneel budget. Soms heeft de regio ook andere taken aan het REC uitbesteed. Deze zullen na opheffing elders onder gebracht moeten worden. Medewerkers in dienst van of gedetacheerd bij het REC verliezen in principe hun baan of keren terug naar de organisatie die hen detacheerde.
Het SWV bekostigt in veel gevallen een deel van de zorgstructuur en interne begeleiding op de basisschool. Gemiddeld € 75 - 100 per leerling.	Als het SWV financiële middelen beschikbaar heeft en deze hieraan wenst te blijven besteden, hoeft er niets te veranderen.	Het SWV heeft nieuwe verplichte uitgaven en taken. De kans bestaat dat het SWV moet bezuinigen op de huidige taken. Dit kan dan leiden tot verlies aan werkgelegenheid op de basisscholen.
SWV tellen thans gemiddeld 6.800 leerlingen	Scholen worden door de overheid ingedeeld in	De 234 bestaande SWV moeten zich voor 1 augustus 2012 herschikken tot 84

en omvatten 29 scholen van meerdere schoolbesturen.	een SWV. De SWV worden gemiddeld bijna drie keer zo groot.	verplichte SWV en in de nieuwe setting operationeel zijn.
---	--	---

De huidige en toekomstige situatie in een gemiddeld samenwerkingsverband PO³

IS ⁴ SWV WSNS	WORDT SWV passend onderwijs PO
82 basisscholen met 220 leerlingen, waarvan 154 rugzakleerlingen (cluster 3 en 4). Gemiddeld bedrag per rugzak € 12.000, verdeeld over basisschool (2/3) en ambulante begeleiding vanuit SO-school (1/3). Totaal budget € 2.340.000. In dit budget werken ongeveer 39 ftes.	82 basisscholen met 220 leerlingen, waarvan 154 voormalige rugzakleerlingen, want de rugzakbekostiging wordt afgeschaft. Rugzakgeld voor de basisscholen € 0.
Het SWV telt 18.940 leerlingen (excl. SO) en ontvangt een zorgbudget van € 150 per leerling. Totaal € 2.860.000.	Het SWV telt 18.940 (excl. SO) en ontvangt een zorgbudget van € 395 per leerling. Totaal € 7.475.000.
Eén of meer scholen voor speciaal basisonderwijs (SBAO) met in totaal 511 leerlingen, waarvan 35 met een rugzak (cluster 3 en 4). Gemiddeld bedrag ongeveer € 7.500 per rugzak, verdeeld over speciale basisschool (2/5) en ambulante begeleiding vanuit SO-school (3/5). Twee procent directe bekostiging van het SBAO door de rijksoverheid. Het SWV is wettelijk verplicht de zorgbekostiging voor de overige 132 leerlingen op het SBAO te financieren, is € 554.000 ⁽⁶⁾ .	Eén of meer scholen voor speciaal basisonderwijs (SBAO) met in totaal 511 leerlingen, waarvan 35 voormalige rugzakleerlingen, want de rugzakbekostiging wordt afgeschaft. Twee procent directe bekostiging van het SBAO door de rijksoverheid. Het SWV is wettelijk verplicht de zorgbekostiging voor de overige 132 leerlingen op het SBAO te financieren, is € 554.000 ⁽⁷⁾ .
Twee of meer scholen voor speciaal onderwijs (SO) (cluster 3 en 4) in de regio	Twee of meer scholen voor speciaal onderwijs (SO) (cluster 3 en 4) in de regio

³ Bedragen onder voorbehoud. Toekomstige situatie is na verevening.

⁴ Deze kolom is gebaseerd op de situatie 2010, na verwerking van de bezuinigingen per augustus 2010.

⁵ Functieniveau leraar.

⁶ 123 * € 4.200 zorgbekostiging voor % leerlingen boven de 2%.

⁷ 123 * € 4.200 zorgbekostiging voor % leerlingen boven de 2%.

met in totaal 321 leerlingen, die allemaal direct door de rijksoverheid bekostigd worden.	met in totaal gemiddeld 321 leerlingen. DUO/CFI kort voor elke leerling € 9.500 ⁸ op het zorgbudget van het SWV. Totaal € 3.050.000. Indien het aantal SO leerlingen hoger of lager ligt dan het gemiddelde, stijgt of daalt de korting of de toelage die DUO toepast op het zorgbudget.
Samenvattend: Budget rugzakleerlingen en zorgbudget SWV samen is € 5.200.000. Netto beschikbaar, na overdracht aan het SBAO) is € 4.646.000.	Samenvattend: Zorgbudget SWV € 7.475.000. Netto beschikbaar is € 3.871.000 (na aftrek SO bekostiging en SBAO > 2%).

Recapitulatie gemiddelde regio PO

Beschikbaar budget		IS	WORDT	
BAO	Budget rugzakken ((S)BAO en SO)	2.340.000	0	
SWV	Zorgbudget -oud	2.860.000	0	
	Zorgbudget- nieuw		7.475.000	
	Bruto beschikbaar budget	5.200.000	7.475.000	
	Overdracht naar SBAO	554.000	554.000	
	Inhouding zorgbekostiging SO	0	3.050.000	
	Netto beschikbaar budget	4.646.000	3.871.000	
	Teruggang in netto budget		775.000	17%

⁸ Dit bedrag is een gemiddelde. In de praktijk zal worden gewerkt met bedragen per onderwijssoorten en bedragen laag, middel en hoog. Ook zou de verhouding tussen basis- en zorgbekostiging nog kunnen wijzigen.

Besteding budget	IS	WORDT
Netto budget SWV	4.683.000	3.871.000
Vaste kosten	455.000	455.000 ⁹
Bestaande zorgactiviteiten en overdracht naar basisscholen	1.829.000	1.829.000
Begeleiding rugzakleerlingen	2.340.000	0
Besteedbaar voor voormalige rugzakleerlingen en overig passend onderwijs		1.587.000

⁹ Elk SWV maakt kosten voor het indiceren van leerlingen, alsmede voor bestuur, management, beheer, administratie en kantoor- en organisatiekosten. We nemen aan dat deze uitgaven niet hoeven te stijgen, al worden de SWV bijna 3x zo groot. Dit is een forse taakstelling voor de SWV.

Passend Onderwijs in het voortgezet onderwijs

versie 26 april 2011

Algemeen			
Dit factsheet beschrijft de veranderingen die voortvloeien uit de invoering van passend onderwijs in het voortgezet onderwijs. De beschrijving is gemaakt op het niveau van het nieuwe SWV, waarbij een denkbeeldig, gemiddeld SWV wordt beschreven.			
De bestaande samenwerkingsverbanden (SWV) VO worden in beperkte mate herschikt. De nieuwe SWV volgen gemeentegrenzen. Alle scholen uit één of meerdere gemeenten behoren tot hetzelfde SWV. Vanaf augustus 2012 zijn er dan ongeveer 84 samenwerkingsverbanden. Een gemiddeld samenwerkingsverband telt ruim 11.000 leerlingen en 15 scholen. Bijna 13% van de leerlingen volgt praktijkonderwijs of leerweg ondersteunend onderwijs. Ruim 3% van de leerlingen (ongeveer 370) zit op speciale scholen, cluster 3 en 4. Op de reguliere scholen hebben op dit moment ongeveer 180 leerlingen (1,5%) een rugzak voor cluster 3 en 4. Meer dan 9.000 leerlingen volgen regulier onderwijs zonder extra financiële ondersteuning.			
Scholen voor voortgezet onderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het voortgezet onderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?
Leerlingen met een indicatie voor speciaal onderwijs (VSO) worden geholpen in het voortgezet onderwijs met behulp van een Rugzak. In een rugzak zit gemiddeld € 6.000, voor extra begeleiding van de leerling en ondersteuning van de leerkracht (expertise vanuit het speciaal onderwijs).	Het instrument Rugzak verdwijnt. De budgetten die hiervoor landelijk beschikbaar zijn, blijven voor ongeveer 85% bestaan; op het voormalige AB wordt ongeveer de helft bezuinigd. Het tot dusver beschikbare geld voor de Rugzakken cluster 3 en 4 wordt in de nieuwe situatie aan het SWV uitgekeerd. Dit gebeurt gefaseerd. De SWV krijgen in 2012-2013 het geld van het (gehalveerde) voormalige AB-deel. De schooldeel gaat in 2012-2013 nog naar de VO-scholen. Vanaf 2013-2014 gaat ook dit geld naar het SWV. Het SWV (waarvan het bestuur gevormd wordt door of vanuit de gezamenlijke schoolbesturen) bepaalt waar en hoe dit geld wordt ingezet. In cluster 1 en 2 gaat het voormalige rugzakgeld vanaf 2012-2013 naar de instellingen voor VSO. Op sommige AB-	De scholen in het SWV raken samen maximaal ruim € 1 miljoen aan formatie en externe expertise kwijt. Dat zijn 17 formatieplaatsen, mede in het voortgezet speciaal onderwijs. De inkomsten van het SWV nemen toe. Het SWV kan besluiten een deel van dit geld beschikbaar te stellen voor begeleiding van voormalige Rugzakleerlingen. Een deel van de verdwenen formatie kan dan weer ingevuld worden.	Het voortgezet speciaal onderwijs verliest arbeidsplaatsen door het wegvallen van de Ambulante begeleiding. Sommige leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs zullen door het wegvallen van extra begeleiding alsnog aangewezen zijn op voortgezet speciaal onderwijs. Als hierdoor het voortgezet speciaal onderwijs groeit, worden deze kosten in rekening gebracht bij het SWV.

	budgetten wordt bezuinigd.		
Het SWV onderneemt activiteiten die direct of indirect ten goede komen aan de scholen: Rebounds, extra budgetten voor zorgleerlingen en versterken van de zorgstructuur, scholing en steeds vaker een orthopedagogisch didactisch centrum.	Het SWV krijgt te maken met nieuwe, verplichte uitgaven en extra taken, waarvoor niet meer budget komt. De vraag is of de bestaande activiteiten gehandhaafd kunnen blijven.	De één loket gedachte die vorm begint te krijgen, wordt niet financieel ondersteund. De noodzaak tot overleg en afstemming met jeugdzorg en andere scholen wordt groter. Hiervoor is geen facilitering. Dit kan tot meer werkdruk bij de leraren leiden.	
Voortgezet Speciaal Onderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor het speciaal onderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het regulier onderwijs?
De school voor VSO krijgt voor elke leerling gemiddeld € 17.000. Per schoolsoort zijn er grote verschillen. In een gemiddeld SWV zijn er 370 leerlingen op het voortgezet speciaal onderwijs.	Er komt een onderscheid naar basis- en zorgbekostiging. De overheid verstrekt de basisbekostiging. Het SWV financiert de zorgbekostiging. Op de basisbekostiging wordt bezuinigd (afbouw van PAB, TAB, CUMI, expertise- en garantiebekostiging en een 10% lager bedrag per leerling hetgeen leidt tot grotere groepen). Na bezuiniging ontvangen de scholen, alle budgetten in ogenschouw nemend, voor een leerling gemiddeld nog € 14.000, een teruggang van bijna 20%.	Het SWV wordt verantwoordelijk voor de toelating tot het VSO. De VSO scholen krijgen per leerling gemiddeld € 3.000 minder. Dit leidt tot grotere groepen en verlies van formatieplaatsen. In totaal is dit € 1,1 miljoen of 17 formatieplaatsen minder in de VSO scholen die behoren tot een gemiddeld SWV. Het SWV gaat de € 8.250 zorgbekostiging per leerling betalen. Een gemiddelde organisatie voor (V)SO (212 leerlingen) heeft als gevolg van bovenstaande na bezuiniging een totaalbudget van € 2,9 miljoen. Op 1 augustus 2010 was dit € 3,8 miljoen.	Het SWV beslist over plaatsing in het VSO. En het regulier onderwijs gaat, via het SWV, de zorgbekostiging van elke (eigen) VSO leerling cluster 3 en 4 betalen; € 8.250 ¹⁰ per leerling. Voor 370 leerlingen kost dit € 3 miljoen. De te financieren zorgbekostiging geldt voor alle leerlingen die woonachtig zijn in een gemeente binnen het SWV, ongeacht welke VSO school in Nederland de leerling bezoekt. Leerlingen op de VSO scholen in het SWV uit gemeenten buiten het SWV worden bekostigd vanuit andere SWV. Als er meer (eigen) leerlingen in het VSO zijn (bijvoorbeeld 450 in plaats van het gemiddelde van 370), kost dit het SWV € 660.000 extra. Dit bedrag is dan niet meer beschikbaar voor andere activiteiten van het SWV. Ook het omgekeerde geldt. Als er minder leerlingen in het VSO zijn, is er meer

¹⁰ Dit bedrag is een gemiddelde! In de praktijk zal worden gewerkt met bedragen per onderwijssoorten en bedragen voor zorgzwaarten (laag, middel en hoog). Ook zou de verhouding tussen basis- en zorgbekostiging nog kunnen wijzigen.

De scholen voor VSO verzorgen nu ook de ambulante begeleiding van de jongeren die met een VSO-indicatie onderwijs volgen in het regulier voortgezet onderwijs. Daarvoor ontvangen de scholen € 3.000 per leerling.	Daarnaast is er geldstroom AB die als inkomstenbron voor het VSO geheel verdwijnt.		budget voor de reguliere scholen beschikbaar. De ondersteuning van leerkrachten door ambulant begeleiders is niet meer automatisch beschikbaar.
Praktijkonderwijs/leerwegerondersteunend onderwijs			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor LWOO en praktijkonderwijs?	Wat zijn de gevolgen voor het reguliere onderwijs?
Leerlingen, die een indicatie hebben voor praktijkonderwijs of LWOO ontvangen € 4.500 zorgbekostiging. Dit gaat om ruim 12% van de leerlingen in het SWV. In een gemiddeld SWV zijn dat bijna 1.500 leerlingen. LWOO-indicaties komen vrijwel alleen voor in het VMBO. In het VMBO heeft 21% van de leerlingen een LWOO-indicatie. In het Groen Onderwijs (VMBO) is dit 43% .	Het totale budget voor deze zorg wordt gebudgetteerd. Dat betekent dat er geen geld beschikbaar is voor groei. Indien het aantal PRO en LWOO leerlingen groeit, daalt het gemiddelde bedrag dat voor deze leerlingen beschikbaar is.	Als er meer leerlingen komen, komt er niet meer geld bij. Dat betekent grotere groepen of minder geld voor extra begeleiding. Als de toegang tot het VSO moeilijker wordt, kan de toestroom naar LWOO en Praktijkonderwijs groter worden. Omdat de budgetten gemaximeerd zijn, moeten er dan meer leerlingen met hetzelfde budget opgevangen worden.	Omdat er geen geld voor groei beschikbaar is, is het mogelijk dat de toelating tot LWOO en Praktijkonderwijs beperkt wordt. Deze leerlingen blijven dan in het regulier onderwijs zonder extra middelen.
Samenwerkingsverband, REC			
Hoe is het nu?	Wat verandert er?	Wat zijn de gevolgen voor samenwerkingsverband en REC?	
Het SWV krijgt € 63 zorgbudget per leerling, in totaal € 700.000.	Het SWV krijgt bovenop het bestaande zorgbudget de beschikking over een nieuw zorgbudget. Dit is regionaal gezien geen extra geld, maar een verschuiving van geldstromen, waar meer dan 20% op bezuinigd wordt. Straks beschikken de SWV's over een bedrag van € 405 per leerling; per SWV is dat gemiddeld € 4,5 miljoen. Met dit bedrag moet betaald worden <ul style="list-style-type: none"> de zorgbekostiging van het speciaal onderwijs 	Het SWV krijgt, nominaal, een aanzienlijk groter budget, namelijk € 4,5 miljoen. Gemiddeld is men € 3 miljoen verplicht kwijt aan zorgbekostiging van het VSO. Er resteert dan € 1,5 miljoen voor de begeleiding van alle voormalige rugzakleerlingen én alle overige taken. Voorheen was daar € 1,7 miljoen voor beschikbaar. Een teruggang van € 200.000. Als er meer leerlingen in het VSO geplaatst worden, betaalt het SWV dit. Als er 450 leerlingen zijn i.p.v de gemiddelde 370, kost dat het SWV ruim € 660.000 extra. Dit gaat ten koste van het vrij besteedbare zorgbudget. Het omgekeerde is ook het geval. In extreme situaties is er in het SWV onvoldoende geld beschikbaar voor de zorgbekostiging. Het tekort wordt dan verhaald op de lumpsum van de	

	<ul style="list-style-type: none"> • alle voormalige rugzakleerlingen • de bestaande activiteiten van het SWV • de nieuwe taken van het SWV, bijvoorbeeld de indicatiestelling die de REC's nu verzorgen 	<p>reguliere scholen.</p> <p>Het nieuwe budget van het SWV (aantal leerlingen x € 406) kan aanvankelijk lager of hoger zijn. Dit heeft te maken met de verevening. In de huidige situatie zijn de Rugzakmiddelen en het aantal VSO plaatsen ongelijk verdeeld over het land. In de nieuwe situatie krijgt elk SWV (naar rato van het aantal leerlingen) evenveel geld. Regio's met in de huidige situatie veel Rugzakgeld en/of veel VSO-plaatsen krijgen in de nieuwe situatie minder geld en omgekeerd. Deze herschikking van geld over het land vindt niet plaats van het ene op het andere moment. In vier jaar tijd krijgen die regio's gefaseerd meer of minder geld, zodat men geleidelijk kan anticiperen op de nieuwe situatie.</p>
Dit geld is bedoeld voor leerlingen in het regulier onderwijs, die extra zorg nodig hebben en waar geen aparte middelen voor beschikbaar zijn.	Het SWV moet voor 100% van de leerlingen een passend onderwijs- zorgaanbod realiseren.	Het SWV moet zorgen voor de totale vormgeving van passend onderwijs, maar krijgt naar verhouding minder middelen.
De CVI indiceert de leerlingen voor het PRO en LWOO. Het REC indiceert de leerlingen voor het VSO.	Het SWV gaat ook indiceren voor het VSO. Deze taak werd uitgevoerd door het REC. De REC's worden opgeheven, inclusief aanvullende taken, bijvoorbeeld het Steunpunt Autisme. Het budget komt te vervallen.	Het SWV krijgt er een taak bij, zonder additioneel budget. Soms heeft de regio ook andere taken aan het REC uitbesteed. Deze zullen na opheffing elders onder gebracht moeten worden. Medewerkers in dienst van of gedetacheerd bij het REC verliezen in principe hun baan of keren terug naar de organisatie die hen detacheerde.
Het SWV onderneemt activiteiten die direct of indirect ten goede komen aan de school. Rebounds, extra budgetten voor zorgleerlingen, en versterken van de zorgstructuur, scholing en steeds vaker een orthopedagogisch didactisch centrum.	Het SWV krijgt extra taken en nieuwe, verplichte, uitgaven, waarvoor niet meer budget komt. De vraag is of de bestaande activiteiten gehandhaafd kunnen blijven.	Door de bezuinigingen op de rugzakmiddelen komt minder geld beschikbaar voor meer taken. Het SWV zal keuzes moeten maken, vermindering van de bestaande activiteiten, minder middelen voor de voormalige rugzakleerlingen of nog minder geld voor coördinatie en ondersteuning. De beschikbare ruimte of de tekorten zijn afhankelijk van het aantal leerlingen in het VSO.
SWV tellen thans gemiddeld 11.200 leerlingen en omvatten 15 scholen.	De huidige SWV VO worden als uitgangspunt genomen, maar er moet afstemming komen met de SWV PO en met terreinen van Jeugdzorg.	Een aanzienlijk aantal individuele scholen en een aantal schoolbesturen zullen met een herschikking te maken krijgen.

De huidige en toekomstige situatie in een gemiddeld SWV VO/VSO

IS SWV VO/VSO	WORDT SWV passend onderwijs VO
<p>11.200 leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs, waarvan 179 rugzakleerlingen. Gemiddeld bedrag per rugzak: € 6.000 (grotendeels voor de school, klein deel voor VSO voor ambulante begeleiding). Totale budget € 1.074.000. In dit budget werken ongeveer 17 fte.</p>	<p>11.200 leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs, waarvan 179 voormalige rugzakleerlingen. Rugzakgelden voor VO-scholen € 0 .</p>
<p>11.200 leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs, waarvan 1.120 met een LWOO indicatie, vrijwel allemaal in het VMBO. Het schoolbestuur ontvangt naast de basisbekostiging € 4.000 zorgbekostiging voor elke LWOO-geïndiceerde leerling. Op niveau SWV is dit een bedrag van € 4.480.000. Het SWV heeft geen zeggenschap over deze middelen, ze worden toegekend aan de schoolbesturen.</p>	<p>11.200 leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs, waarvan 1.120 met een LWOO indicatie, vrijwel allemaal in het VMBO. Het schoolbestuur ontvangt naast de basisbekostiging € 4.000 zorgbekostiging voor elke LWOO-geïndiceerde leerling. Op niveau SWV is dit een bedrag van € 4.480.000. Het SWV heeft geen zeggenschap over deze middelen, ze worden toegekend aan de schoolbesturen. Op macro-niveau wordt het LWOO-budget gemaximeerd .</p>
<p>De gezamenlijke VO-scholen in het SWV ontvangen in het lumpsumbudget € 595.000 voor leerlingbegeleiding. Het SWV heeft geen zeggenschap over deze middelen, ze worden toegekend aan de schoolbesturen.</p>	<p>De gezamenlijke VO-scholen in het SWV ontvangen in het lumpsumbudget € 595.000 voor leerlingbegeleiding. Het SWV heeft geen zeggenschap over deze middelen, ze worden toegekend aan de schoolbesturen.</p>
<p>Eén of meer scholen voor Praktijkonderwijs met in totaal 314 leerlingen. De PRO-school ontvangt naast de basisbekostiging € 4.000 zorgbekostiging voor elke leerling. Op niveau SWV is dit een bedrag van € 1.256.000. Het SWV heeft geen zeggenschap over deze middelen, ze worden toegekend aan de schoolbesturen.</p>	<p>Eén of meer scholen voor Praktijkonderwijs met in totaal 314 leerlingen. De PRO-school ontvangt naast de basisbekostiging € 4.000 zorgbekostiging voor elke leerling. Op niveau SWV is dit een bedrag van € 1.256.000. Het SWV heeft geen zeggenschap over deze middelen, ze worden toegekend aan de schoolbesturen. Op macro-niveau wordt het PRO-budget gemaximeerd.</p>
<p>Het SWV telt 11.200 leerlingen en ontvangt een zorgbudget van € 42 per leerling, alsmede € 21 per leerling voor rebound. Totaal € 705.600.</p>	<p>Het SWV telt 11.200 leerlingen ontvangt een zorgbudget van € 406 per leerling. Totaal € 4.560.000.</p>

Twee of meer scholen voor VSO (cluster 3 en 4) in de regio met in totaal 370 leerlingen, die allemaal direct door de rijksoverheid bekostigd worden.	Twee of meer scholen voor VSO (cluster 3 en 4) in de regio met in totaal 370 leerlingen. DUO/CFI kort de zorgbekostiging van deze leerlingen op het zorgbudget van het SWV, € 8.250 ¹¹ per leerling. Totaal € 3.052.000. Indien het aantal VSO leerlingen hoger of lager ligt dan het gemiddelde, stijgt of daalt de korting of de toelage die DUO toepast op het zorgbudget.
Samenvattend: Budget rugzakleerlingen en zorgbudget SWV samen is € 1.779.600.	Samenvattend: Zorgbudget is € 4.560.000. Netto beschikbaar na aftrek zorgbekostiging VSO is € 1.508.000.

¹¹ Dit bedrag is een gemiddelde. In de praktijk zal worden gewerkt met bedragen per onderwijssoorten en bedragen laag, middel en hoog. Ook zou de verhouding tussen basis- en zorgbekostiging nog kunnen wijzigen.

Teruggang in budget voor samenwerkingsverbanden VO

Beschikbaar budget		IS	WORDT
VO	Budget rugzakken (VO en VSO)	1.074.000	0
SWV	Zorgbudget -oud	706.000	0
	Zorgbudget- nieuw		4.560.000
	Bruto beschikbaar budget	1.780.000	4.560.000
	Inhouding zorgbekostiging VSO	0	3.052.000
	Netto beschikbaar budget	1.780.000	1.508.00
	Teruggang in netto budget		272.000 15 %

Besteding budget	IS	WORDT
Netto budget SWV	706.000	1.508.000
Vaste kosten	150.000	150.000 ¹²
Bestaande zorgactiviteiten en overdracht naar scholen	556.000	556.000
Begeleiding rugzakleerlingen	1.020.000	0
Besteedbaar voor voormalige rugzakleerlingen en overig passend onderwijs		802.000

¹² Elk SWV maakt kosten voor het indiceren van leerlingen, alsmede voor bestuur, management, beheer, administratie en kantoor- en organisatiekosten. We nemen aan dat deze uitgaven niet hoeven te stijgen, al worden de SWV groter.

Conclusies

- De invoering van Passend Onderwijs is in financieel opzicht een combinatie van:
 - het verleggen van geldstromen (bijvoorbeeld Rugzakgeld en AB-middelen naar SWV),
 - bezuinigingen (bijvoorbeeld op het (V)SO en de ambulante begeleiding) ,
 - het toepassing van verevening (elke regio op termijn evenveel geld per leerling),
 - het ontstaan van een nieuw orgaan dat over de besteding van de middelen beslist (het nieuwe SWV).
- De aandachtsstreepjes 1, 2 en 4 doen zich vooral voelen in 2012, 2013 en 2014. De verevening met name in de periode 2014-2017.
- De financiële effecten zullen zich in belangrijke mate uiten in personele (formatieve) gevolgen. Werkgevers met verdwijnende geldstromen of dalende budgetten zullen hun formatie inkrimpen. In welke mate er door de verlegde geldstromen elders nieuwe werkgelegenheid ontstaat, moet in de periode 2012-2014 duidelijk worden en zal per regio verschillen.
- Veel SWV hebben momenteel een dusdanige deelname aan SBAO en/of (V)SO dat men (indien gewenst) niet in staat is de scholen een bedrag ter beschikking te stellen dat in de buurt komt van het huidige Rugzakbedrag. Financiële ruimte ontstaat er als de deelname aan het SBAO en/of (V)SO daalt.
- Het primair onderwijs (basisscholen) kent geen directe bekostiging voor speciale leerlingenzorg. Alle middelen gaan naar het SWV. De scholen zijn dus aangewezen op het allocatiebeleid van het SWV PO.
- Het netto-budget van een gemiddeld SWV PO daalt met ruim € 775.000 ten opzichte van de situatie waarin nog sprake was van Rugzakmiddelen. Dit is een daling van 17%. Macro is dit een bedrag van € 66 miljoen.
- Voor het VO geldt dat ook in de toekomstige situatie de meeste zorgmiddelen rechtstreeks naar de schoolbesturen (scholen) gaan, LWOO en PRO. Per gemiddeld SWV betreft dit ruim € 6,2 miljoen¹³.
- Het netto-budget van een gemiddeld SWV VO daalt met ruim € 270.000 ten opzichte van de situatie waarin nog sprake was van Rugzakmiddelen. Dit is een daling van 15%. Macro is dit een bedrag van € 23 miljoen.

¹³ Opgebouwd uit: € 4.480.000 LWOO, € 522.517 leerlingbegeleiding, € 1.256.000 Praktijkonderwijs = € 6.258.517.